

FRA SYVENDE FAR I HUSET (7)

Minnesböckerna

Stewe Claeson

Jag tror verkligen att *Nya Folkhögskoleminnen* nått många läsare. En av anledningarna till denna ”tro” är att jag fått flera telefonsamtal, ett e-postbrev och ett vykort(!) med frågan varför inte jag är med i boken själv och berättar om mitt långa folkhögskoleliv. Som om jag inte gjort det med (s)krönikor som denna sedan 2007... När jag ser efter i dessa ca trettio korta betraktelser över folkhögskolan finner jag en hel del just minnesbilder ur mitt personliga folkhögskoleliv, dvs från *mitt* liv – för mitt liv är så intimt sammankopplat med folkhögskolan att jag sannerligen kan skriva under på att folkhögskolearbete för mig varit, inte ett jobb, utan ett sätt *att leva*. Men en av dem som frågade (e-postskrivaren) ställde den mycket specifika frågan varför jag valde folkhögskola som arbetsområde. Tja, så här i 80-årsåldern kan jag väl tillåta mig ett slags kommentar om det (även om det just nu känns osedvanligt självupptaget med tanke på allt från Ukrainakrig till klimatkatastrofer, inflation och allt okunigare regeringar). Så, i alla fall, detta korta inslag i min personliga livsväv. Det är mitt i 60-talet. Jag har min dåliga studentekonomi och en sommars latinstudier att tacka för mitt makalösa folkhögskoleäventyr.

1963 började jag läsa på Göteborgs universitet: dels Konsthistoria (som ämnet hette den gången), dels, och samtidigt, Nordiska språk. Jag fick tidigt veta att om jag ville fortsätta läsa över den s k tvåbetygsnivån måste jag ha latin med i studentbetyget. Men jag hade ju studerat på en nyligen startad linje med mycket kulturhistoria och filosofi, en linje som försvann efter några år. Nu skulle jag således bli tvungen att komplettera med latin. Universitetet ordnade en intensivsommars då man läste in hela gymnasiekursen i latin på

”Vad det handlar om är, som synes, ordens relation till verkligheten - i vilken utsträckning de kan sägas göra rätta åt det de ska beskriva.”
(Patrik Hultin: *Det innersta rummet*, VilhelmEkelundsamfundet, 2022)

tre månader. Och så gjorde jag just det. Vi var en liten grupp men av de tio som började var vi, om jag minns rätt, bara två som fick godkänt betyg i latin, dels jag, dels en trivsamt värmlänning. Och så började jag läsa Praktisk filosofi, drog till Berlin ett tag och när jag återkom i början av hösten 1966 var jag helt utfattig och funderade i tåget hem på om jag skulle knäcka lite extra på posten eller i hamnen, för att när jag steg ner på perrongen möta den där värmlänningen och när jag frågade vad han gjorde, sa han att han arbetat en tid på folkhögskola men nu ville ha tjänstledigt för att lissa i engelska, men inte kunde få ledigt om han inte hittade en vikarie. Och då pekade jag på mig. Hösten 1966 kom jag således, alldeles oförberedd till Färgelanda folkhögskola och med en massa uppgifter från praktiska filosofikursen som skulle lösas, logik, logistik, knepigt för en konsthistoriker, men den datanörd jag träffat på kursen gav mig övningsuppgifter...

Vad folkhögskola var hade jag inte en aning om, och jag har under hela mitt liv frågat mig när jag begrep vad det var eller hur man förklarar något så märkligt som folkbildningens inre värden... Men jag har ju tidigare berättat att jag alltid fört dagbok, så här ett kort utdrag ur den dagbok jag då förde:

Dalsländska Färgelanda. Man kan ännu ta rälsbussen genom detta lilla landskap. Jag svänger med min lånade väska in från den obetydliga centrumbebyggelsens genomfartsväg förbi en vit byggnad med ett par småbutiker utan att jag har en aning om att just här börjar de närmaste fyrtio, femtio åren



av mitt liv. Just denna dag blir jag 24 år gammal. Folkhögskolans nytillträdde rektor, Lars Kellgren, bjuder på te. I huvudet rör sig en massa ettor och nollor, eftersom det sista Kent Flood gjorde innan jag lämnade lägenheten i Landala var att försöka förklara för mig vad *kretslogik* innebar, han skrev in ett problem i min dagbok för mig att lösa första kvällen i Färgelanda, men han kunde ju inte veta att rektorn och en av lärarna och dennes starkt göteborgsdialektala hustru skulle bjuda på te. Jag kommer aldrig att komma tillbaka till kretslogiken. Detta är september 1966. Mest pratar vi vid bordet i den jättelika rektorsbostaden om att någon mördat Sydafrikas apartheidledare Verwoerd. Jag frågar oskuldsfullt hur gammal skolan är och hur många vi är, och vi är inte många, sex lärare och några som kommer för att ha sång och gymnastik. Men den nytillträdde rektorn hör att jag just fått ett uppdrag att skapa ett signalsystem med ettor och nollor, och ber mig göra höstens schema för årskurs ett och två. Det första jag gör i svensk folkhögskola är att lägga schema för en verksamhet jag inte sett, ämnen jag bara hört talas om, lärare jag aldrig mött och lokaler jag bara fått en kort rundvandring genom. **Det första jag gör i svensk folkhögskola är att organisera något jag inte har en aning om.**